

Utveckling av koncept och metoder för matchmaking-affärssamverkan i och utanför hamnen

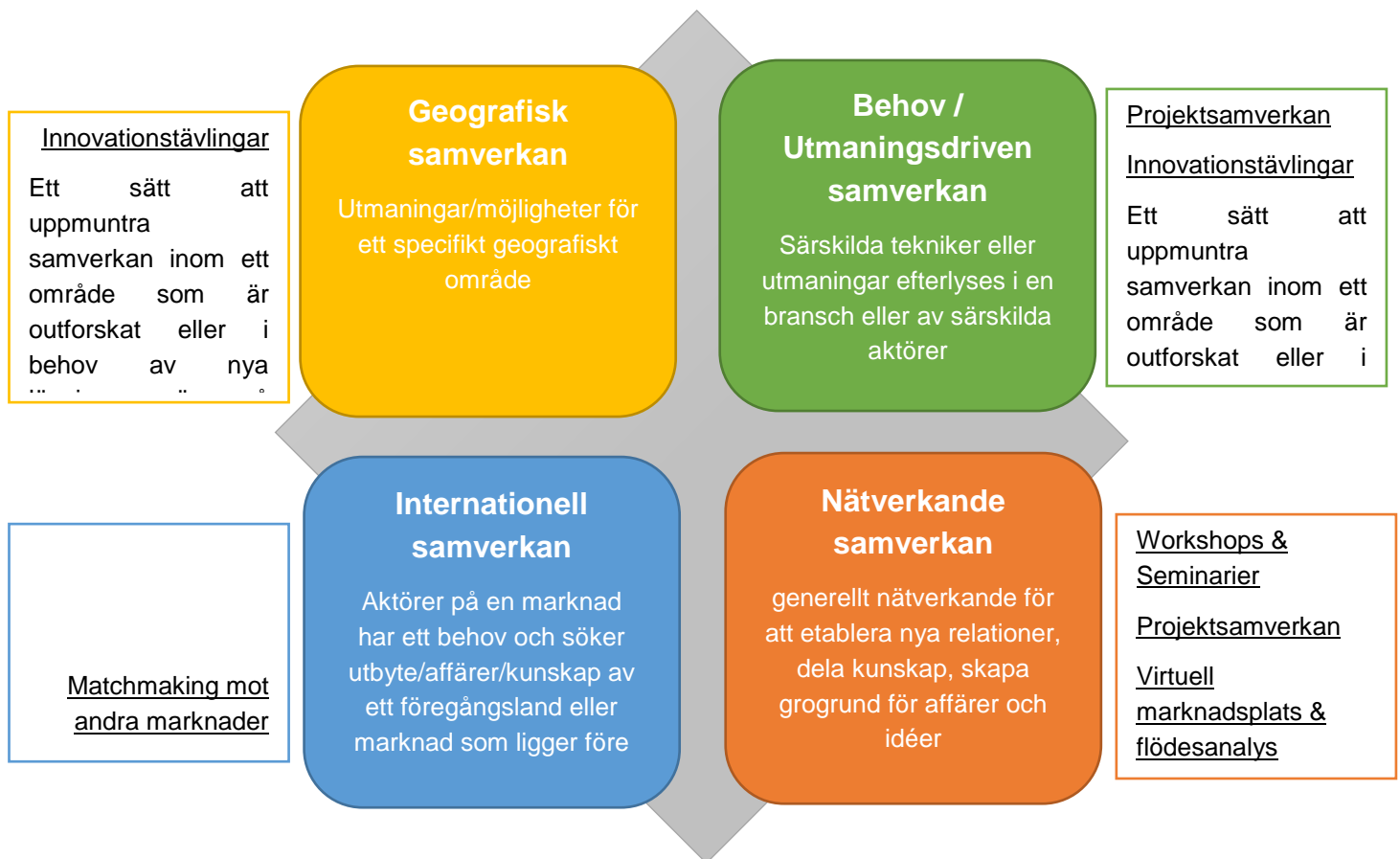
Delad Energi är Dubbel Energi 2

Författare: Annie Bengtsson och Charlotte Hauksson, WSP

Matchmaking

För att uppnå en cirkulär ekonomi krävs affärssamverkan mellan företag. Detta är en av grundstenarna i projektet "Delad energi", och varje gång partners möts så kommer vi närmare affärssamverkan. Under projektets gång har frukostmöten och bi-laterala möten mellan partners varit lyckade arenor för att bygga förtroende, något som är nödvändigt för närmare samarbeten. Mer riktade insatser för att uppmuntra samverkan mellan projektpartners och externa aktörer går i detta projekt under benämningen "matchmaking". I denna skrift presenteras några olika koncept och metoder för matchmaking – några har testats inom projektet, andra är goda exempel som prövats utanför projektet. Syftet är att visa olika metoder och tillvägagångssätt för den som är intresserad av att leta efter lösningar i samverkan med andra aktörer.

Olika former och koncept för matchmaking kan användas för olika ändamål, dels för att utnyttja befintliga lösningar/tekniker, dels för att katalysera framtagandet av nya tekniker/metoder/samarbeten, eller helt enkelt för att öka nätverkande vilket kan ge upphov till tätare samverkan inom redan kända områden likväl som nya innovativa idéer.

Figur 1: Olika typer av Matchmaking. Klicka på länkarna för vidare beskrivningar.

Matchmaking mot andra marknader

WSP Sverige AB initierade år 2014 en samarbetsplattform för svenska och kanadensiska teknikleverantörer och teknikbeställare. Plattformen drivs idag som ett samarbetsprojekt mellan Invest in Skåne, WSP:s svenska och kanadensiska verksamhet, Malmö stad och Sustainable Business Hub, samt flera kanadensiska nätverk och organisationer. Initiativet syftar till kunskapsöverföring emellan länderna, samt att skapa en mötesplats för affärer emellan länderna för att brygga behov som den ena marknaden ej kan uppfylla på egen hand.

Ett flertal evenemang har genomförts inom ramen för initiativet, bland annat i samarbete med Vinnova-projektet Delad Energi. Varje evenemang har haft en tematisk inriktning, t ex hantering av matavfall eller lösningar för fjärrvärme. Arrangörerna i respektive land har bjudit in relevanta teknikleverantörer och aktörer i behov av nya tekniklösningar till respektive evenemang, där aktörerna har fått presentera sina företag och produkter. Resultatet hittills är nya kontaktytor emellan länderna, generellt kunskapsutbyte om lösningar, samt ett antal konkreta affärsytur har skapats.

Mer info: Charlotte.Hauksson@wspgroup.se

Pitch and match ®

Sustainable Business Hub (ett medlemsnätverk med energi- och miljöteknikföretag, kommuner och akademi) i Malmö har under flera år genomfört så kallade "Pitch and Match ®" lokalt i Malmö. Konceptets syfte är att teknikleverantörer ska få ett tillfälle och en publik att presentera sina lösningar på ett specifikt samhällsproblem eller utmaning. Sustainable Business Hub som arrangör bjuder in sina medlemmar och andra aktörer till ett Pitch and Match-evenemang med särskild tematisk inriktning, t ex smart elektrifiering av en ny stadsdel. De teknikleverantörer som vill få anmäla sig att på begränsad tid "pitcha" sin lösning på den specifika utmaningen.

Mer info: Per.Flink@sbhub.se

Testbäddar & innovationsarenor

Ett sätt att uppmuntra utveckling av nya produkter, tjänster och affärssamverkan är att öppna upp testbäddar, ibland kallat innovationsarenor. Konceptet innebär att aktörer med behov och kapacitet samlas för att utveckla, testa, certifiera och demonstrera nya processer, produkter, och tjänster i verkliga miljöer redan under utvecklingsstadiet. Regeringens satsning "Testbädd Sverige" lanserades för att kraftsamla för innovation och att nya idéer och lösningar testas i Sverige, och innovationsmyndigheten Vinnova har haft flertalet olika utlysningar för testbäddar inom miljöteknikområdet.

Malmö erbjuder att testa innovativ miljöteknik, och har haft ett antal olika testbäddar genom åren, bl.a. inom belysning, framtidens tvättstugor och vatten- och energisnåla duschar. Testbäddarna samordnas via [Malmö Cleantech City](#).

Delad energi har undersökt olika möjligheter att etablera en testbädd för symbiosutveckling i hamnen i Malmö, bl.a. har en tomt identifierats som kan nyttjas för innovativa avfallslösningar.

Projektsamverkan

Externfinansierade samverkansprojekt kan vara en katalysator för affärssamverkan. Detta har varit tydligt i Delad Energi, där partners lyfter fram frukostmöten som viktiga arenor för samverkan att slå rot. Det tar tid att bygga förtroende mellan företag, och tid är pengar. Här kan extern projektfinansiering vara en morot för partners att avsätta tid, inte bara för att skapa tekniska framsteg i projektet, utan också för att mötas och därmed utforska nya samverkansmöjligheter. Det finns en rad

olika finansiärer för samverkansprojekt inom olika branscher och inriktningar. Delad Energi finansieras av Vinnova, andra projekt men inriktning mot Cirkulär Ekonomi finansieras av bl.a. Tillväxtverket, Energimyndigheten och olika EU-fonder.

För att erhålla extern finansiering för samverkansprojekt krävs dels att ett partnerskap bildas, samt att identifiera och ansöka om stöd hos relevanta källor. Detta arbete är oftast långt ifrån kärnverksamheten för de som söker medel, inte minst kommersiella privata aktörer. För att underlätta i att identifiera och söka stöd genomför WSP löpande så kallade "skanningar" för projektfinansiering på förfrågan av kunder, vilket innebär att utbudet av tillgängliga och relevanta källor för finansiering genomlysas och sammanfattas för en specifik projektidé. WSP kan även vara en drivande part i att koppla samman aktörer i en ansökan och projektleda ansökningsprocessen för att underlätta eller helt enkelt möjliggöra samverkansprojekt. Motsvarande arbete har genomförts inom ramen för Delad Energi, där WSP har presenterat lämpliga utlysningar och fonder under projektets löptid, och ett antal ansökningar har skickats in för att kunna växla upp arbetet med Cirkulär Ekonomi i Malmö ytterligare.

Mer info: Annie.Bengtsson@wspgroup.se

Workshops & Seminarier

Den vanligaste typen av nätverkande matchmaking är seminarier och workshops med olika inriktning. Ibland finns ett uttalat syfte att matcha aktörer med varandra, i andra fall är eventet behovsstyrt i den mån att arrangören vill få input till hur en utmaning ska lösas på plats. Oavsett, i möten mellan människor och organisationer finns alltid möjligheter att bygga affärssamverkan.

Workshop 1: Finansieringslösningar

Att gå från idé till handling och starta verklig affärssamverkan och gemensamma projekt är inte alltid enkelt, inte minst för att det kostar pengar att utveckla arbetsformerna och fördela risker och avkastning. För att belysa detta arrangerade WSP inom ramen för Delad Energi under 2016 en workshop inom temat cirkulära finansieringslösningar. Vid mötet deltog finansiärer, statliga utredare och företag med konkreta idéer, behov och utmaningar.

Workshopens syfte var att diskutera frågor så som: Vems uppgift är det att skapa plattformar för cirkulära affärsmodeller att frodas i? Hur integrera andra värden än rent monetära i balansräkningen? Vilka möjligheter finns för offentliga aktörer att gynna cirkulära företag utan att snedvrída marknaden? Hur paketera affärsidén så att den blir attraktiv för finansiärer? Hur hantera gränsdragningar och risker som uppstår i samverkan mellan organisationer? Mötet inleddes med presentation av tre cirkulära affärsmodeller med ursprung hos de Malmö-baserade verksamheterna Sysav (kommunalt avfallsbolag), Trianon (fastighetsbolag), WA3RM (regenerativ industriutveckling). Vidare presenterade Ola Alterå sitt regeringsuppdrag kring cirkulär ekonomi. Till sist berättade fyra finansiärer/investerare om sina portföljer och hur de kan bidra i omställningen till en mer cirkulär ekonomi (Europeiska Investeringsbanken, Energimyndigheten, Almi, Stiftelsen MTC). Hela mötet avslutades med en längre diskussion emellan samtliga parter.

Mer info: [Artikel om eventet](#), samt Annie.Bengtsson@wspgroup.se

Workshop 2: Urban Magma

I samband med konferensen "Skåne och den cirkulära ekonomin" den 24 maj 2016 höll representanter från Urban Magma (Malmö stad i samarbete med Helsingborgs stad, Öresundskraft, IPoS (Industry Park of Sweden) och Kemira Kemi) en workshop om industriell symbios. Bland annat presenterades arbetet med industriell symbios i Helsingborg och i Norra Hamnen i Malmö och de viktigaste lärdomarna från projekten. Workshopen resulterade i två-tre stycken konkreta uppslag som berörda aktörer arbetat vidare med.

Mer info: [Artikel om eventet](#), samt Malin.Norling@malmo.se

Innovationstävlingar

Ett sätt att uppmuntra samverkan inom ett område som är utforskat eller i behov av nya lösningar är så kallade innovationstävlingar. Konceptet har fått ett uppsving de senaste åren, men dess rötter kan spåras ända tillbaka till 1700-talet. Brittiska regeringen utlyste 1714 ett pris för noggrann mätning av longitud. Något senare, år 1795 erbjöd Napoleon ett pris för att driva fram innovation inom matkonservering.

Exempel 1: Innovationstävling om restvärme i framtidens städer

I början av 2015 genomfördes en innovationstävling som efterlyste svar på frågan: "Om du fick i stort sett obegränsad tillgång till restvärme, 30-50 °C, till en försumbar kostnad, vad skulle du då använda den till för att göra våra städer trevligare, bättre och mer hållbara att bo och leva i?". Tävligen vände sig till studenter och yrkesverksamma, och för studenterna lockade möjligt erbjudande om anställning i praktikform för att utveckla idén ytterligare. En av pristagarna fick detta erbjudande och har sedermera bidragit stort i projektet Delad Energi genom att dels utveckla sig egen tävlingsidé, dels hjälpa olika partners i konsortiet att komma vidare i sitt arbete med industriell symbios. Bakom tävligen stod utbildningsinstitut, offentliga aktörer och energiaktörer. Tävligen genomfördes med stöd av Vinnova.

Mer info: [Tävligen utlysning](#), [Resultat och presentationer](#)

Exempel 2: Urban Food from Residual Heat

Fyra svenska kommuner har utlyst innovationstävlingen "Urban Food from Residual Heat - Open Innovation Competition" för att finna de bästa lösningarna för hur man kan ta tillvara på industriell restvärme för att producera livsmedel i städer. Vinnande bidrag kommer att få möjlighet att samarbeta med energibolag och energiaktörer för att implementera sin lösning i en eller flera av kommunerna, samt att de tar emot en prissumma. Tävlingsbidragen utvärderas mot tre innovationsområden: 1) tekniska lösningar, 2) utveckling av en effektiv och funktionell produktionsprocess, 3) Affärsmässiga innovationer. Tävligen är uppdelad i tre steg, där de tävlande får olika former av support, ekonomiskt som kunskapsmässigt stöd, under vägens gång. Tävligen anordnas med stöd från Vinnova.

Mer info: [Artikel om tävligen](#)

Virtuell marknadsplats & flödesanalys

När vi pratar om matchmaking, affärssamverkan och cirkulär ekonomi så landar diskussionerna ofta i restflöden och hur olika aktörer kan matcha sina överskott med andras underskott, och vice versa. Lösningar som ofta efterfrågas är dels information om vilka flöden som finns, dels någon slags virtuell marknadsplats, ett "Blocket" för olika restflöden.

NCC har initierat en app, inom hantering av sten, jord och fyllnadsmassor som de kallar [Looprocks](#). Här lägger app-användarna själva in sitt över- eller underskott, och letar upp varandra allteftersom behoven matchas.

Det kan också vara så "enkelt" som att ta fram en interaktiv karta över företag och aktiviteter i ett område, och låta dem själva lägga upp sina råvaru- och avfallsflöden så att andra kan kontakta dem vid intresse av samarbeten. Hamnarna i [Rotterdam](#) och [Amsterdam](#) har gjort just detta.

En annan bra utgångspunkt för att initiera samverkan, och som fungerat bra i Delad Energi, är att börja med en flödesanalys eller kartläggning av resurser inom ett område, och använda denna som underlag i seminarier, workshops och möten med enskilda aktörer.

Mer info: Murat.Mirata@liu.se, Charlotte.Hauksson@wspgroup.se